4 juni—16 augusti 2026

Sápmi-triennalen

Kin museum för samtidskonst

Sápmi-triennalen

I centrum för den allra första Sápmi-triennalen står ett rikt och mångfacetterat urval av samisk samtidskonst och duodji—det traditionella samiska hantverket. Triennalen samlar konstnärer från flera generationer, liksom vitt skilda tekniker och uttryck som ger en levande och nyanserad bild av vad som präglar samisk konst idag. Här möts verk av konstnärer och duojarat från olika delar av Sápmi, där teman kring tradition, identitet och tillhörighet vävs samman med skildringar av samtidens utmaningar och livsvillkor.

Sápmi-triennalen är resultatet av samverkan mellan fem organisationer både inom och utanför Sápmi. Efter en öppen utlysning hösten 2023, med omkring 100 ansökningar, valdes 28 konstnärer ut. Utställningen rymmer en mångfald av uttryck från duodji och måleri till video, installation, fotografi, textil, keramik, ljudverk och litteratur. Vittangi-bon Inga-Wiktoria Påve visar ett flertal verk i utställningen.

Medverkande: Anna-Stina Svakko, Charlotte Nilsen, Christin Løkke, Eiril Linge, Elina Waage Mikalsen, Eva Kitok, Geir Tore Holm & Søssa Jørgensen, Gjert Rognli, Gunvor Guttorm, Hanne Grieg Hermansen, Hans Ragnar Mathisen, Helena Lagerqvist Kuoljok, Helmi Aletta Hagelin & Nuura Naboulsi, Inga-Wiktoria Påve, Inger Blix Kvammen, Jorunn Løkvold, Jouni S. Laiti, Kirsi Máret Paltto, Katarina Spik Skum, Maarit Magga, Matti Aikio, Monica L. Edmondson, Odd Marakatt Sivertsen, Reetta Tornensis, Susanne Ewerlöf och Tilde-Ristin Kuoljok.

Juryn bestod av tre konstnärsrepresentanter från styrelsen för Sámi Dáiddaguovddáš SDG (Samiskt centrum för samtidskonst), tillsammans med intendent Ulla Viitanen från Rovaniemi konstmuseum och Kins chef Maria Lind. Utställningen är framtagen i ett

samarbete mellan Kin, Dáiddaguovddáš (SDG)/Sami Center for Contemporary Art (Kárášjohka/Karasjok), Rovaniemi konstmuseum (Roavvenjárga/Rovaniemi), Nordlandsmuseet & Bodø2024 (Bådåddjo/Bodø Konstmuseum26), samt Oulu2026 och Oulu Konstmuseum. Triennalen invigdes i Bådåddjo i augusti 2024, varefter utställningen har visats i Kárášjohka, Roavvenjárga och Uleåborg. Den ingår i Kins fleråriga tematiska trådar *Den kritiska zonen* och *Handen, hjärtat och hjärnan.*

Förmedling

Öppning torsdag 4 juni

17:00 Plan 2

—Öppningsceremoni *Markerna,* verk av Carola Grahn
och Nils-Johan Labba
—Maria Lind, chef på Kin, hälsar välkomna
—Jojk av Simon Issát Marainen, jojkare och renskötare från Vuolle Sohpar/Nedre Soppero

17:15 Visning där konstnärerna introducerar sina arbeten

18:00 Jojk av Simon Issát Marainen

18:15 Samtal om duodji/sameslöjd och daidda/konst
med bland andra Gunvor Guttorm och Odd Markatt Sivertsen

18:45 Avslutande jojk av Simon Issát Marainen

Allmänna visningar i Kins aktuella utställningar varje vecka

Tisdag kl 12:00
Torsdag kl 12:00 och 17:00
Lördag kl 12:00

Ingen anmälan krävs. Start vid Kins gröna reception, plan 0
i stadshuset Kristallen.

Verksbeskrivningar och konstnärspresentationer

Anna-Stina Svakko

1. *Glamour pälsens kraft,* 2023
Silke, ull, digitalt foto
Fotografi av kraftverksstationen i Porjus visas som bakgrund

Verket *Glamour pälsens kraft* av Anna-Stina Svakko hämtar sin inspiration från den traditionella nordsamiska beaskan, eller pälsjackan. Verket är gjort av tredimensionellt sidenliknande modetyg och med röda dekorationer av riven ull. Ett fotografi av Bårjås/Porjus kraftstation projiceras på väggen bakom plagget. På så sätt skapar konstnären ett möte mellan dåtid och nutid, där duodji-konsten förenas med samtidens samiska vardagsliv.

Anna-Stina Svakko (f. 1967) är född i Giron/Kiruna och bor i Bårjås/Porjus på den svenska sidan av Sápmi, i Norrbotten. Hon har arbetat med duodji sedan 1980-talet, med mjuka material och med fokus på traditionellt hantverk, design och konst. Hennes kunskap om traditionen kommer främst från hennes mamma, som arbetade mycket med duodji. Svakko har studerat duodji i Johkamohkki/Jokkmokk, Anár/Inari och Guovdageaidnu/Kautokeino samt genomfört en gemensam nordisk högre utbildning. Hon håller även föreläsningar och kurser om samiskt hantverk, särskilt dräkter och textilier.

Charlotte Nilsen

2. *Att läka (nr 3),* 2020
Ullvävsstickning, ståltråd, henna

De huvudsakliga materialen i Charlotte Nilsens *Att läka nr 3* är ull och ståltråd. Verket är en del av en större serie som skapats i samarbete med berbiska vävare i den lilla byn Assersif i Marocko—utan gemensamt språk. Verkets unika färg kommer från henna, ett naturligt färgämne som framställs ur blad från en hennabuske. Tyget tillverkades i Marocko och transporterades till Norge där Nilsen formade och omvandlade det till abstrakta, människoliknande skulpturer: stående, liggande, sittande och hängande figurer. Konstnären har sagt att serien *Att läka* handlar om att läka sorg: att arbeta med händerna ger henne utrymme att bearbeta upplevelser, och de färdiga skulpturerna uttrycker närhet, kärlek och omsorg om de former hon ger liv åt.

Charlotte Nilsen (f. 1969) bor och arbetar i Hadeland nära Oslo samt i Marocko. Hon är född i Porsgrunn. Nilsen studerade textildesign vid Konsthögskolan i Oslo och arbetar med vävda tyger som hon viker, väver och binder för hand.

Christin Løkke

3. *Spår,* 2023
Glaserad, högbränd lera

Christin Løkke inspireras av sina sjösamiska rötter och sin farfar, som var fiskare. Assimilering—att minoriteter införlivas i majoritetskulturen—evakuering samt kust- och sjösamisk kultur, är centrala teman i hennes konstnärskap.

Løkkes verk *Spår* tolkar fotavtryck som lämnats av stövlar placerade vid dörren, redo att gå till potatisåkern eller att plocka bär i skogen. Verket kommenterar också moderna livsstilar och lyfter fram värden kring hållbarhet, som står i kontrast till hur det stora flertalet lever idag.

Christin Løkke (f. 1970) växte upp i Vesterålen på Sápmis norska kustsida. Hon bor och arbetar både i Vesterålen och i Nordmøre i södra Norge. Løkke har en masterexamen i Maritime Sami Traces (2023) från Universitetet i Sørøst-Norge. Hon arbetar främst med keramik, men använder även trä. De flesta av hennes verk är i högbränd keramik.

Eiril Linge

4. *Farmor berättar,* 2023
Handtecknad animation. Video loop

Eiril Linges animation *Farmor berättar* består av 24–60 teckningar per sekund. De är handritade med grafitpenna på papper och sedan digitaliserade. I filmen berättar konstnärens farmor om tystnaden kring den samiska identiteten inom familjen. Liksom i många samiska familjer varade tystnaden i flera generationer med följden att språk och kulturarv gick förlorade. I filmen blir fragment till berättelse, precis som tusentals teckningar blir till animation. Verket har en oändlig cirkulär form utan tydlig början och slut.

Eiril Linge (f. 1995) är konstnär och animatör baserad i Oslo. Hon är utbildad i animation vid Kingston School of Art i London och specialiserar sig på handritad animation. I sitt konstnärliga arbete tar hon upp teman som ursprungsidentitet, landskap, människokroppen, melankoli och nostalgi. Hon kombinerar gärna rotoskopisk analog film med abstrakta och experimentella uttryck.

Elina Waage Mikalsen

5. *Genom lågorna kom de, alla döda, alla levande, alla trasiga,* 2022
Publikation, diverse material (papper, plast, tyg)

6. *Eld,* 2022
Ljudverk. 32 min 25 sek

Elina Waage Mikalsens publikation *Genom lågorna kom de, alla döda, alla levande, alla trasiga,* berättar en mångfacetterad historia om eld, förvandling och fragment från hennes egen familjebakgrund. Varje sida bjuder in läsaren att fördjupa sig i relationen mellan stjärnorna ovanför oss och eldens föränderliga verkan omkring oss.

Ljudverket *Eld,* som presenteras tillsammans med publikationen, erbjuder en omslutande upplevelse och en resa in i en ljus sommarnatt kring en lägereld. Gradvis förändras det välbekanta knastret och viskandet från lågorna och tar lyssnaren med på en resa där flera världar samexisterar.

Elina Waage Mikalsen (f. 1992) är konstnär och musiker från Romsa/Tromsø. Hon har en masterexamen från Konsthögskolan i Oslo. Hennes tvärdisciplinära arbete med ljud, textil, text, performance och installation utgår från en samisk förståelse av världen, berättelser och kunskap. Hon intresserar sig för den komplexa relationen mellan det vi kan se, höra och känna och det som förblir dolt för oss. Mikalsen driver också Šuvva, en plattform för samisk experimentell musik, ljud och lyssnande.

Eva Kitok

7. *Det var fascinerande hur barn bara ägnade sig åt att äta när de åt. Inget annat. Bara äta,* 2021
Textilapplikation

Eva Kitoks verk *Det var fascinerande hur barn bara ägnade sig åt att äta när de åt. Inget annat. Bara äta* är en textil applikation. Hennes verk bygger på fotografier tagna i hemlighet. Hon söker något genuint verkligt bortom den självmedvetna posen. Konstnären menar att livets essens finns i de små, vardagliga ögonblicken som vi ofta skyndar förbi och lätt glömmer. För Kitok är det viktigt att fokusera på ögonblicken när de sker. Genom konsten kan hon stanna tiden och fånga dessa stunder.

Eva Kitok (f. 1969) är textilkonstnär och bor i Julevu/Luleå, men är ursprungligen från Giron/Kiruna. Kitok utbildade sig till gymnasielärare men lämnade läraryrket för att fokusera på konsten. Idag arbetar hon som administrativ tjänsteman och skapar konst på sin fritid. Hennes arbete kretsar främst kring hand- och maskinbroderi samt stickning. Motiven hämtas ofta från Norrbotten och skildrar fenomen och människor som sällan syns i det offentliga rummet. Kitok är inte själv same, men hennes man och tre barn är det. Hon studerar samiska och har starka band till kulturen genom sin familj.

Gjert Rognli

8. *Livet är en tvåvägsdröm,* 2020
Video 7 min 59 sek

Gjert Rognlis arbete kombinerar film, fotografi, skulptur och performance. I hans verk anknyter naturens krafter ofta till

surrealistiska element och mytologi. Verken skapar ett unikt rum där gränsen mellan verklighet och myt korsas.

Rognlis arbete *Livet är en tvåvägsdröm* berättar om en värld präglad av konfrontation, alienation och maktstrukturer. Här är världen och livet inte rättvisa mot någon. För Rognli är verket mycket personligt, eftersom han själv tillhör tre olika minoriteter: han är queer, same och kvän, tre grupper som alla har varit utsatta för förtryck genom historien. Samtidigt hämtar konstnären inspiration från sitt eget kulturarv, dess mytologi och den skönhet det bär på.

Gjert Rognli (f. 1966) bor och arbetar i Oslo. Hans rötter finns i Nordnorge, och hans konstnärskap inspireras av det arktiska landskapet, ljuset, mörkret och årstiderna. Rognli lärde sig duodji vid Samisk videregående skole i Kárášjohka/Karasjok. Senare studerade han grafisk design, webbdesign och fotografi. Han har tilldelats flera internationella priser för konst, fotografi och film. Hans verk har ställts ut världen över, bland annat på Louvren i Paris, och hans konstfilmer har visats vid internationella klimatkonferenserna COP27 (2022) i Egypten och COP28 (2023) i Dubai.

Gunvor Guttorm

Komposition av fem lampor, 2024

9. *Grön omställning*
Trä, rötter, fiskskinn, stål, sladdar och glödlampor

10. *Lysande*
Rötter, björkträ, sladd

11. *Vänta*
Rötter, björkvril, sladd

12. *Sammankopplade*
Rötter, björkvril, sladd

13. *Minnets rötter*
Rötter, björkvril, sladd

Komposition med 5 lampor av Gunvor Guttorm består av en konstellation lampor som speglar hennes arbete om och med samisk kultur och duodji. Lamporna är gjorda av björkrötter, en gammal samisk teknik. Verket skapar kopplingar mellan duodji och samtida uttryck. Med särskilt fokus på vad duodji betyder i samisk kultur fördjupar sig Guttorm i hantverkets betydelse i dagens urfolksgemenskaper. Hennes arbete förenar kreativa och vetenskapliga perspektiv, och betonar vikten av att dela forskningsresultat och insikter med allmänheten.

Gunvor Guttorm (f. 1958) är duojár (sameslöjdare), konsthistoriker och expert på duodji. Hon kommer ursprungligen från Kárášjohka/Karasjok på den norska sidan av Sápmi. Hon är professor i duodji vid Samisk høgskole i Guovdageaidnu/Kautokeino i Norge och har en doktorsexamen från UiT—Norges arktiska universitet i Romsa/Tromsø.

Hanne Grieg Hermansen

14. *Vägen tillbaka,* 2024
Färgpenna på papper, monterat på aluminium

I Hanne Grieg Hermansens verk *Vägen tillbaka* flyter spåren av färgpennor samman på papperet. Teckningen bygger på ett fotografi som konstnären själv tog 1996 med en engångskamera. Fotografiet

togs genom en bilruta när hon som 12-åring återvände till sitt hem i Kautokeino för första gången på över sex år. Då ljus läckte in i kameran suddades motivet ut och livfulla färgvågor exponerade bildytan. Verket skapar en unik kombination av ett konkret minne fångat i ett fotografi och konstnärens starka känslomässiga upplevelse.

Hanne Grieg Hermansen (f. 1984) bor och arbetar i Oslo. Hon har en kandidatexamen i fri konst från Konsthögskolan i Oslo och en masterexamen i fri konst från Kunst- og designhøgskolen i Bergen. Hermansen gör noggranna blyertsteckningar, oftast baserade på fotografier, där den tidskrävande teckningstekniken är centrala för uttrycket.

Keviselie/Elle-Hánsa/Hans Ragnar Mathisen

15. *Luleju, en dikt av Elle-Hánsa,* 1977
Halvbunden (rygg och hörn i renskinn) utvändigt dekorerade pärmar med egna fotografier från konstnärens närområde inne i boken

16. *En världsfamilj,* 1978
Litografiska porträtt från skissböcker på akvarellpapper (Archer papper), rygg och hörn av traditionellt garvat renskinn med Maret Pentha-logga, yttre pärmar dekorerade med papper, instick av blått trekronor-papper. Resten av boken består av akvarellpapper och även Zerkall Bütten-papper. Inbunden 8 november 1978

17. *Samisk atlas,* 1996
Samuli Aikio, Anders Henriksen, Hans Ragnar Mathisen, helbunden i traditionellt garvat renskinn, med relief som föreställer samiska nåjdtrummor. Inbunden 25 februari 2002

18. *Samisk atlas,* 1996
Samuli Aikio, Anders Henriksen, Hans Ragnar Mathisen, helbunden i traditionellt garvat renskinn (mörkblå färg), med relief föreställande samiska nåjdtrummor. Inbunden 4 maj 2002

19. *Skissbok*
Inbunden i använd och tvättad denim från ett par av konstnärens avlagda jeans. Diverse, inbundna böcker med papper, renskinn, textil. Teckning på papper

Hans Ragnar Mathiesen, eller Keviselie, är mest känd för sina handritade kartor över Sápmi. År 1974 började han producera detaljerade kartor som visar samiska bosättningar med historiska samiska ortnamn. Kartorna är också dekorerade med samiska symboler och porträtt av viktiga samiska personer. Keviselies kartor är en oumbärlig del av modern samisk visuell kultur och identitetsskapande. Hans arbete hjälpte samerna att se sig själva som ett folk.

Konstnären är också känd för sina handgjorda böcker med teckningar och litografier, mästerverk som visar en djup uppskattning för bokbindarkonsten. Keviselies engagerade arbete speglar det samiska perspektivet på bokproduktion och hantverk: hans handgjorda böcker kännetecknas av noggrant utvalda material, stor detaljrikedom och unika illustrationer.

Hans Ragnar Mathisen, Elle-Hánsa (f. 1945)—eller Keviselie, som han använder som konstnärsnamn—är en välkänd samisk konstnär och medlem i konstnärsgruppen Máze. Han kommer från den lilla samiska byn Searvegieddi i Tana/Deatnu på den norska sidan av Sápmi och är numera bosatt i Tromsø. Konstnären har haft schamaner i sin släkt och jämför ofta konstnärsrollen med

schamanism. Han var en av grundarna till Sámi Dáiddajoavku (Samiska konstnärsgruppen) 1974 och har varit aktiv inom det samiska samhället samt rest mycket bland urfolk världen över.

Helena Lagerqvist Kuoljok

20. *Råvaruboden,* 2023
Broderi på gardin i bomull, broderat med ullgarn, DMC och silkestråd

Helena Lagerqvist Kuoljok använder ull-, linne- och silkegarn i sitt arbete, och hennes skickliga hantering av materialen avslöjar en fin känsla för detaljer: samspelet mellan olika färger och texturer som ger verken liv. *Råvaruboden,* broderad på ett industriellt producerat gardintyg, suddar ut gränsen mellan hantverk och bildkonst och placerar sig således inte bara i en broderitradition utan också i den samtida konsten. Verkets titel syftar på hur samernas områden betraktas som råvarureserver som kan utnyttjas obegränsat av majoritetssamhället.

Helena Lagerqvist Kuoljok (f. 1965) bor och arbetar i Johkamohkki/Jokkmokk på den svenska sidan av Sápmi. Kuoljok är textilkonstnär och berättar samhällskritiska historier genom stickning, virkning, tovning och sömnad. Hon har studerat textil- och läderhantverk vid Sámij åhpadusguovdásj i Johkamohkki/Jokkmokk. Hennes konstnärliga arbete har följt två spår: ett baserat på innovativa och traditionella hantverkstekniker kopplade till samisk kultur, och ett annat med fokus på broderi, där hon bygger visuella berättelser om aktuella händelser och dold svensk historia.

Helmi Aletta Hagelin och Nuura Naboulsi

21. *En och samma,* 2023
Video, 4 min 50 sek

En och samma är Helmi Aletta Hagelins och Nuura Naboulisis första gemensamma verk och gjordes ursprungligen till Helsinki Night of Science. Verket rör sig genom olika landskap och visioner och förmedlar budskap om existens, queer identitet, upplevelse av utanförskap och gemensamma erfarenheter.

Helmi Aletta Hagelin (f. 1996) är konstnär och modedesigner verksam i Helsingfors, med samiska rötter i Ohcejohka/Utsjoki på den finska sidan av Sápmi. Hagelin har examen från designlinjen vid Lahtis designinstitut. I sitt arbete intresserar Hagelin sig särskilt för textilindustrins sociala sida och ser massproduktion som problematisk. Aletta Hagelins kreationer kännetecknas av okonventionella material, ofta restmaterial. Hagelin började arbeta med video för några år sedan där Hagelin utgår från ett queersamiskt perspektiv för att väcka samhällsdebatt, med särskilt fokus på minoriteters roll.

Nuura Naboulsi (f. 1995) är en arabisk-finländsk multidisciplinär konstnär verksam i Helsingfors. Naboulsi har en masterexamen i statsvetenskap och har studerat global politisk ekonomi och utvecklingsstudier vid universiteten i Helsingfors och Lund. Naboulsi arbetar med musik och har skapat verket med material från olika foto-, video- och ljudarkiv. Naboulsi intresserar sig för teman som tid, naturens och människans lager, språk, queera erfarenheter och avkolonisering.

Inga-Wiktoria Påve

22. *Girlpower,* 2023
Grafit på papper

23. *Kall hård stenvagga, mjuk varm famn,* 2024
Sterlingsilver, renskinn, kaninpäls, renlav, epoxy resin, sten från Luossavaara dagbrott

24. *Skymningssystrar I och II,* 2025
Två traditionella lávvu-dörrar av bomull, silke, furu, garvat renskinn, mässingsring

25. *Kosmos,* 2024
Akrylmålning på träskiva med detaljer i mässing och viskostrådar

26. *De eleganta I-IV,* 2024
Fyra målningar. Rund träskiva, oljemålning, detaljer i sterlingsilver

27. *Kontor,* 2023
Fyra vepor med textiltryck i Poly Georgette 65 gsm

28. *Förhandling med ödet I, II, III,* 2025
Blyerts på bomullpapper, monterad på träskiva

Inga-Wiktoria Påves verk handlar om identitet, kulturarv och relationen mellan dåtid och nutid. Den ikoniska bilden av den samiska kvinnan som visas i serien *De eleganta I–IV* är ofta en central komponent. Genom sin konst och genom att använda naturmaterial vill hon stimulera debatten om människans relation till miljön. I skulpturen *Kall hård stenvagga, mjuk varm famn* syns en pälsklädd

vagga vila på en bädd av renlav på en kantig sten. Stenen kommer från Luossavaara dagbrott, en rest från sprängningar efter järnmalm i gruvan i Giron/Kiruna.

Den stora målningen *Kosmos* skapar genom sin tredimensionalitet en portal från en tid till en annan och där formen, som även återkommer i andra verk, påminner betraktaren om den cirkulära tidsuppfattning som finns inom den samiska kulturen. Portaler återkommer även i *Skymingsystrar I & II,* där formen är densamma som på dörren in till en goahti/kåta. Grafitteckningen på papper med titeln *Girlpower* uttrycker kvinnors och flickors styrka och egenmakt. Valet av teknik ger en struktur som bjuder in betraktaren att fördjupa sig i detaljerna.

Inga-Wiktoria Påve (f. 1990) är bildkonstnär och designer som bor och arbetar i Vazáš/Vittangi på den svenska sidan av Sápmi. Hon kommer från en traditionell samisk renskötarfamilj i Giron/Kiruna kommun. Påve har studerat nordsamiska och konstpedagogik vid Ubmeje/Umeå universitet samt traditionellt samiskt hantverk vid Sámij åhpadusguovdásj i Johkamohkki/Jokkmokk. Hon uttrycker sin kulturella identitet genom sin konst.

Inger Blix Kvammen

29. *Varanger arkiv. Värmare 3,* 2023
Sterlingsilver, sennagräs

30. *Paus,* 2023
Fotografi

31. *Varanger arkiv. Sami Chanel N°5,* 2023
Flätningstekniker. 18-karats guld, doftgräs/luktgräs och en sten från Kalifornien

Verket *Varanger arkiv. Värmare 3* visar Inger Blix Kvammens mångsidiga skicklighet inom vävning och sömnad. Halsbandet är gjort av sterlingsilver (925) och sennagräs. *Varanger arkiv,* den serie där de utställda verken ingår, är en visuell berättelse och dokumentation av livet på Varangerhalvön i norra Norge. Silver och gräs flätas samman och symboliserar samspelet mellan natur och människa. Verket fungerar som en bärare av historia och speglar ett kulturarv under press liksom traditionernas uthållighet.

Varanger arkiv. Sámi Chanel N°5 är ett doftbaserat verk som överskrider traditionella konstnärliga gränser. Genom flätning och blandteknik väver konstnären samman 18-karats guld, väldoftande mejram och en kalifornisk sten.

Inger Blix Kvammen (f. 1954) bor nära Girkonjárga/Kirkenes på den norska sidan av Sápmi, där gränserna mellan Ryssland, Finland och Norge möts och där människor, språk och kulturer har sammanflätats i århundraden. I sitt arbete väver hon samman kulturell mångfald, miljömedvetenhet och urfolksperspektiv.

Jorunn Løkvold

32. *Mitt arv–Vår skatt–Glimmer,* 2020
Ull, glimmer och bomullstråd. Traditionell samisk ornamentik

Jorunn Løkvolds verkserie *Mitt arv–Vår skatt–Glimmer* är en hyllning till samisk identitet och kulturarv. De små verken visar stor detaljrikedom och bjuder in betraktaren att upptäcka nyanserna i samiskt hantverk. Materialen, ull och glimmer, symboliserar kopplingen till traditionella tekniker och särskilt till duodji.

Dekorationerna har sina rötter i traditionella utsmyckningar av samiska gáktis, dräkter, och bälten, särskilt i norra Norge. Under 1800- och 1900-talen försökte den norska staten, liksom de andra nordiska länderna, att undertrycka samisk kultur. Løkvolds studier av historien visar en återkomst av glimmergarn i dekorationer. Användningen av glimmer vittnar om den samiska identitetens motståndskraft genom tiderna.

Jorunn Løkvold (f. 1970) bor och arbetar i Olmmáivággi/Manndalen i Romsa/Tromsø på den norska sidan av Sápmi. Hon driver Sáve Design och tillverkar traditionellt samiskt hantverk som koftor och kläder. Løkvold lärde sig sy av sin mor, som var hemmafru och sömmerska.

Jouni Laiti

33. *Jorden värker (IV),* 2023
Björk, renhorn, järn. Duodjiteknik

Jouni Laiti använder renhorn och björkvrilar i sin konst. Med stor respekt för naturen betonar han vikten av samspel med miljön och knyter an till känslor av otillräcklighet och stress i ett modernt, hektiskt samhälle. Laitis konst blir del av samhällsdebatten genom att belysa friktionen mellan natur och industri, samtidigt som intima frågor, till exempel behovet av närhet, tas upp på ett lekfullt och humoristiskt sätt.

Jouni S. Laiti (f. 1965) är konstnär från Ohcejohka/Utsjoki som bor och arbetar i Anár/Inari på den finska sidan av Sápmi. Han har en masterexamen i duodji från Sámi allaskuvla i Guovdageaidnu/

Kautokeino och arbetar även som duodjilärare vid samiska utbildningsinstitutet i Anár/Inari. Laiti har tillbringat en stor del av sitt liv med renskötsel, vandring, fiske och bärplockning. Hans konst, vars estetik bygger på duodji-traditionen, skapar möten mellan traditionellt samiskt liv och det moderna samhället.

Katarina Spik Skum

34. *Runt eldstaden,* 2023
Garvat renskinn, ull, trä, renhorn

Katarina Spik Skum använder duodjitekniker för att skapa berättelser där dåtid och nutid möts. Verket *Runt eldstaden* skapades för Tel Aviv-biennalen 2023 och tar sin utgångspunkt i hennes egen masteruppsats. Installationen är ett samiskt alternativ till traditionell heminredning och använder läder, textilier, trä, ben och färdiga föremål. Skums konstverk, som är inspirerade av hennes lulesamiska bakgrund, är moderna tolkningar av duodji-traditionen som hyllar samisk kultur.

Katarina Spik Skum (f. 1971) bor och verkar i sin hemstad Johkamohkki/Jokkmokk på den svenska sidan av Sápmi. Hon har en masterexamen i duodji från Sámi allaskuvla i Guovdageaidnu/Kautokeino. Utbildningen har kompletterat den kunskap hon fått från sin mor och mormor. Hon är specialiserad på samiskt hantverk och konstföremål och hämtar inspiration från naturen och samiska traditioner. I sitt arbete använder hon främst naturmaterial, såsom garvat renskinn, som hon bearbetar för hand med traditionella tekniker.

Kirsi Máret Paltto

35. *Gropar på livets väg,* 2023
Tallvril

36. *Din för alltid,* 2023
Björk, vide, textil

37. *I skuggorna?,* 2023
Björkvril, plywood

Kirsi Máret Palttos verk är en blandning av traditionellt samiskt garraduodji (träarbete) och textilarbete, kombinerat med moderna material och tekniker. Hennes konst utgår från den traditionella samiska världsbilden och dess andlighet som idag är osynlig. Hon intresserar sig även för avstånd, återvändande och rematriering: Är det möjligt att återta det som gått förlorat?

Verket I *skuggorna* väcker frågor om interna förändringar och konflikter inom det samiska samhället. Arbetet uttrycker också konstnärens personliga erfarenheter och iakttagelser, samtidigt som det knyter an till en bredare diskussion inom samisk kultur.

Kirsi Máret Paltto (f. 1974) kommer från Ohcejohka/Utsjoki på den finska sidan av Sápmi. Som vuxen har hon bott och arbetat i Kárášjohka/Karasjok och i Spanien. Hon har utbildat sig inom duodji genom kurser och i hemmet tillsammans med sin mor. Hon är även författare och har gett ut flera böcker.

Maarit Magga

38. *Av damm har jag kommit,* 2023
Använda gáktier, klädeduk, maskin- och handsömnad

Det monumentala textilverket *Av damm har jag kommit* består av 23 gákti, traditionella samiska dräkter, som klippts i små delar. Gáktierna tillhörde ursprungligen familjen Magga med släkt, och har därmed varit kopplade till deras marker och miljö i nästan hundra år. De nyaste gáktierna är placerade högst upp i verket. Det finns också en plats reserverad för konstnären Maarit Maggas sista gákti, som ska läggas till efter hennes död. Det tomma utrymmet i mitten symboliserar livets kretslopp. Människor kommer och går, men den materiella kulturen består och påminner oss om olika tiders estetiska preferenser, värderingar och traditioner. Samiska gáktier bär sina bärares liv med sig. Innan man kan klippa i en använd gákti måste man äga den—och bära ett levande samiskt samhälle i sitt hjärta.

Maarit Magga (f. 1968) bor och verkar i Palojoensuu och kommer ursprungligen från Eanodat/Enontekiö på den finska sidan av Sápmi. Hon är både duojár (slöjdare) och forskare inom duodji. Magga arbetar som docent i duodji vid Sámi allaskuvla i Guovdageaidnu/Kautokeino. Hon växte upp i hantverkets värld, vägledd av sin mor, samt mostrar och äldre syskon. Hon har en särskilt nära relation till traditionellt garvat renskinn (sisnanahka), som hon själv framställer.

Matti Aikio

39. *Flicka,* 2023
Digitalt fotografi på aluminium

Matti Aikios fotografiska verk *Flicka* visar en flicka med samisk dräkt som springer i en urban miljö. Bilden fångar ett fruset ögonblick. Vart är flickan på väg? Arbetet symboliserar hur samisk kultur och identitet är under attack, hotade och förtryckta från många håll. Aikios konst syftar till att belysa de många utmaningar som inte bara samer utan även andra urfolk står inför. Med sina egna ord bjuder Aikio in betraktaren till en värld där kultur, historia och aktivism möts.

Matti Aikio (f. 1980) kommer ursprungligen från norra Finland. Han har en masterexamen från Konsthögskolan i Romsa/Tromsø. I sitt arbete kombinerar han rörlig bild, ljud, text och stillbilder. Han intresserar sig särskilt för konflikten mellan det moderna västerländska samhället och urfolks användning av naturresurser—en konflikt som uppstår ur olika sätt att förstå och förhålla sig till naturen. Aikios verk handlar ofta om nomadism och det nomadiska livet, baserat på familjens renskötseltradition.

Monica L Edmondson

40. *Flätan,* 2023
Väv på varptyngd, stående vävstol. Vävd av tidigare generationers klippta trasmattor samt handkardad och spunnen fårull

41. *Malign: Time,* 2023
Fine Art Chromaluxe print på aluminium

Verken *Flätan* och *Elakartad:* Tid närmar sig sina teman genom textil och fotografi. De behandlar känslorna hos en mor som försöker hjälpa sin dotter genom en cellgiftsbehandling—en resa där livet levs stund för stund, dag för dag. Rotade i samisk tradition och kultur speglar verken konstnären Monica Edmondsons koppling till generationernas kedja, både bakåt och framåt i tiden. Den motståndskraft som finns i samiskt liv har hjälpt henne att bearbeta svåra stunder och omvandla dem till konstverk där individuella erfarenheter talar till något allmänmänskligt. Konstnärens dotter är idag frisk och mår bra.

Monica L Edmondson (f. 1963) kommer från Jiellevárri/Gällivare och bor och arbetar i Dearna/Tärnaby på den svenska sidan av Sápmi. Hon har studerat vid Australian National University, Canberra School of Art. Edmondson arbetar med många olika material men är specialiserad på glas, särskilt blåst, ugnsformat och slipat glas.

Odd Marakatt Sivertsen

42. *Festdag på Livsstranden,* 2023
Oljemåleri

Havsstranden, som inom sjösamisk tradition kallas *livsstranden,* har varit samhällets livsnerv. Den beskrivs ofta som en rik källa till naturresurser—som en buffé man kan ta från efter behov. För konstnären Odd Marakatt Sivertsen är livsstranden en lärande plats där livets erfarenheter samlas—en livets scen. I verket *Festdag på Livsstranden* har samhället kämpat för sin identitet och livsstil, i hopp om ett bättre liv och ett erkännande av sin kultur.

Odd Marakatt Sivertsen (f. 1947) bor och arbetar i Nannestad. Han kommer från Gáivuona suohkan/Kåfjord kommun på den norska sidan av Sápmi. Han har studerat måleri i Oslo och Århus. Han skapar stora oljemålningar, ofta med havet som motiv. I sina verk återvänder han till landskapen och erfarenheterna från sin barndom vid Ishavets kust.

Reetta Tornensis

43. *Var inte tyst,* 2022
Sömnad, viskostrådsknytning, mässingskedjor och ringar

44. *Nya historier berättas,* 2023
Textil, polyestertråd, mässing

Var inte tyst skapades av Reetta Tornensis för Sápmi Pride. Duodji uppfattas ofta som könsbundet, men den här unisexskapelsen bryter gränser. Genom sitt arbete bidrar konstnären till en kritisk debatt och ökar medvetenheten om HBTQ+ personers situation både inom det samiska samhället och globalt. Syftet är att utmana traditionella normer och skapa en stark symbol för inkludering och acceptans.

Nya historier berättas kombinerar element och symboler som är välkända inom samisk kultur på ett nytt sätt. Massmedia tenderar ofta att gynna stereotypa berättelser, men den verkliga berättelsen om samisk kultur tillhör samerna själva. Enligt konstnären är det nu dags för en ny generation att definiera och skapa nya riktningar inom samisk design.

Reetta Tornensis (f. 1994) bor och arbetar i Anár/Inari, på den finska sidan av Sápmi. Hon kommer ursprungligen från Tornedalen och har rötter i Eanodat/Enontekiö. Tornensis har en masterexamen i filosofi från Giellagasinstitutet vid Oulu/Uleåborgs universitet, med inriktning

på samisk kultur. Hon har även studerat vid Sámij åhpadusguovdásj/Samernas utbildningscentrum i Johkamohkki/Jokkmokk, vid avdelningen för mjukslöjd. Konstnären arbetar med textil och kombinerar traditionella duodjitekniker med ett samtida uttryck.

Susanne Ewerlöf

45. *Hej Karin!,* 2023
Video 8 min 35 sek.

Hej Karin! är en videoessä som visar ett samtal mellan konstnären Susanne Ewerlöf och hennes avlägsna släkting Karin Stenberg (1884–1969). Stenberg var skogssamisk politisk aktivist och lärare. Samtalet bygger på en bok skriven av Stenberg och Valdemar Lindholm med titeln *Dat läh mijen situd—Detta är vår vilja* (1920). Texten är en petition från samerna till den svenska staten.

I videon hörs utdrag ur boken som ekar genom tid och rum, som för att sträcka sig över generationer. Citat ur Stenbergs text läses upp och beskriver hur samer har behandlats och betraktats av det svenska majoritetssamhället, med fokus på samernas starka vilja att överleva. Karin Stenbergs ord bildar en parallell reflektion och speglar konstnärens försök att samtala med henne. Det är ett uttryck för ett desperat hopp om att det arv som gått förlorat över tid fortfarande kan återvinnas.

Susanne Ewerlöf (f. 1981) bor och arbetar i Stockholm och Norrköping. Hon är doktorand vid Göteborgs universitet och har en masterexamen i curating från Goldsmiths i London samt examen i kultur, media och curating från Linköpings och Stockholms universitet. Ewerlöf har grundat Verkstad: Rum för konst i Norrköping, där hon idag är konstnärlig ledare och driver verksamheten.

Geir Tore Holm och Søssa Jørgensen

46. *Silverkvinnan,* 2022
Sten, lav, silver

47. *Skaajhvole aaltoe/egensinning vaja,* 2022
Video, ljudinstallation, 16 min loop
Research/koncept/regi: Søssa Jørgensen & Geir Tore Holm
Musik: Georg Buljo, med Charlotta Gabpien-Njaita, jojk, och Daniel Sandén-Warg, fiol
Kamera/redigering: Magnus Holmen

På sydsamiska betyder “skaajhvole aaltoe” en vajja med egen vilja som vandrar ensam och är svår att fånga. Videon *Skaajhvole aaltoe* och skulpturen *Silpo Gåmmoe (Silverkvinnan)* av Geir Tore Holm och Søssa Jørgensen skapades som en del av konstnärernas studier kring den historiska samiska närvaron och renskötseln i fjällområdena i Setesdalen i södra Norge. Videon innehåller filmsekvenser av Magnus Skei Holmen som visar de växter som renar äter, samt en rens perspektiv på byn Valle i Setesdal. Ljudspåret, komponerat av Georg Buljo, följer landskapet och blandar fältinspelningar med en traditionell sydsamisk jojk, framförd av Charlotta Gabpien-Njaita, Nils Nilsson Njaitas vuolie, samt Daniel Sandén-Warg som spelar melodin *Nordafjells (Norr om fjällen)* på en traditionell norsk hardingfela.

Geir Tore Holm (f. 1966) föddes i Romsa/Tromsø, växte upp i Olmmáivággi/Manndalen på den norska sidan av Sápmi och bor och arbetar nu i Skiptvet utanför Oslo. Holm har studerat vid Konsthögskolan i Tråante/Trondheim och har en doktorsexamen från KHiO—Oslo National Academy of the Arts. Sedan dess har

han skrivit om och undervisat i samtidskonst. Holm arbetar med video, fotografi, skulptur, performance och installationskonst. Han tilldelades John Savio-priset 2015.

Søssa Jørgensen (f. 1968) föddes i Oslo, växte upp i Bærum och bor och arbetar nu i Skiptvet. Jørgensen är utbildad vid Konsthögskolan i Tråante/Trondheim och har en masterexamen i landskapsarkitektur från NMBU i Ås. Hon arbetar med video, fotografi, ljud och performance samt skriver och föreläser om samtidskonst.

Tilde-Ristin Kuoljok

48. *Dansande gierun,* 2023
Renskinn, ripvingar, mässingsringar

Dansande Gierun är ett samtida duodjiverk av Tilde-Ristin Kuoljok som tolkar en traditionell samisk väska—en renskinnspung—ur ett modernt perspektiv. Den skickligt tillverkade väskan kommunicerar diskret bärarens personliga åsikter till omvärlden. Konstnären väver samman en berättelse som behandlar de utmaningar och känslor som samiska kvinnor möter idag. Väskans form följer bärarens naturliga rörelser och gestaltar mötet mellan tradition och modernitet.

Tilde-Ristin Kuoljok (f. 1996) bor och arbetar i sin hemort Johkamohkki/Jokkmokk, på den svenska sidan av Sápmi, och har studerat vid Sámij åhpadusguovdásj/Samernas utbildningscentrum i Johkamohkki/Jokkmokk. Kuoljok har sin bakgrund inom duodji och kulturhistoriskt bevarande. I sitt arbete använder hon tekniker som förts vidare från förfäder och genom generationer, och blandar dessa med influenser från en globaliserad värld. Hon inspireras både av politik och populärkultur.

Kolofon

Address
Kin museum för samtidskonst, Kristallen
Stadshustorget 1, 981 30 Giron/Kiruna

Personal
Tova Ejeklint, kommunikation, administration
Carola Kalla, assistent
Alice Lampa, förmedling
Maria Lind, chef
Ilnur Mustafin, tekniker
Bettina Pehrsson, biträdande chef
Christina Pestova Ejiksson, samlingen
Emma Pettersson Juntti, producent, förmedling
Paulina Sokolow, kommunikation
Museivärdar: Stefan Andersson, Alla Belova, Georgia Fusaro, Sebastian Pekkari, Sofi Ruotsalainen och Lena Rydström
Grafik: Marina Sergeeva

Sápmi-triennalen 4 juni–16 augusti 2026

Tack till Karin Vasara för utlån av mannekänger

Kins visuella dialekt har utvecklats av konstnärerna Inga-Wiktoria Påve och Fredrik Prost i samarbete med formgivarna Johanna Lewengard och Benedetta Crippa.

Kin museum för samtidskonst är Norrbottens länskonstmuseum. Huvudmän för museet, som öppnade 2018, är Region Norrbotten och Kiruna kommun.

Kin museum för samtidskonst/dáládáidaga dávvirvuorká/ nykyaijan taitheen myseymmi/Museum of Contemporary Art.
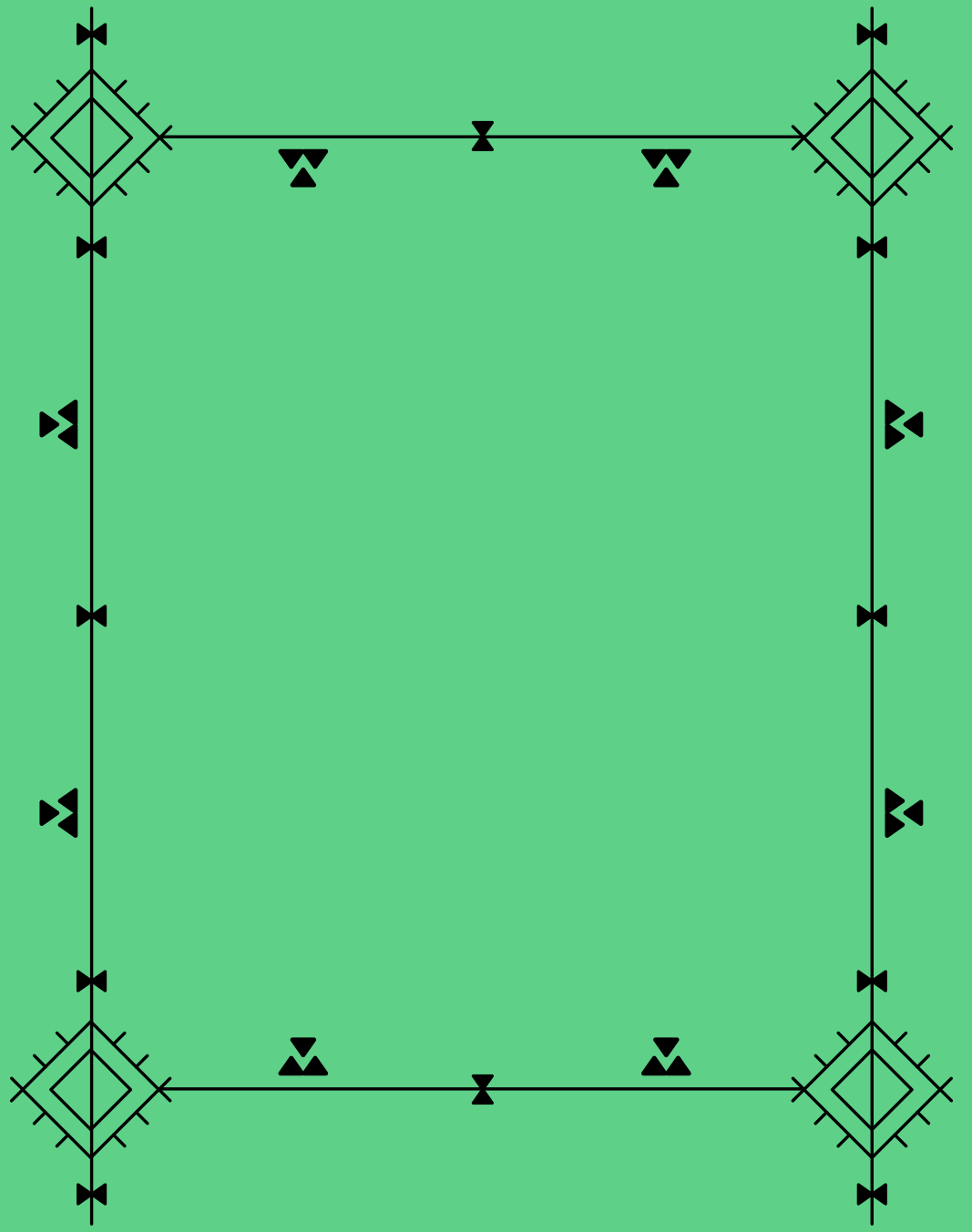
kinmuseum.se